

ვერ გავიგებ... მაგრამ ყოველ ჩვენგანს, ამ მხარე საგონებელში მყოფს, რაიმე იმედი უტყობოვნად იტყობს და სანაწარმოების უფსკრულში მიიჭრება არ გადვიწყლებს ხოლმე, ვინაგვარა თვის და გულსაც არ ვიკრებ...
როგორც კი გვინდა გზადმავალი მგზავრი, დანახავს თუ არა სიამოვნება დღეს, მას მიაშურებს და სანაწარმო დღისათვის, ისე ჩვენს ყოველს კეთილშეგობრულად, იმედის თვლით შევსკრებით სამდენად სასოვადობას და გულს, საერთო კიბრ-გარამით შევუბნებულს, მით ვინ ვიკრებ ხოლმე...

ერთგვრთ ამგვარ კანდელად წერა-კითხვის საზოგადოებას გვევლინება—და ვინ მოსაძიებ, რამდენი საშუალო წარმოადგენს არის იგი გარემოცული ყოველი შეგნებული ქართველისათვის...
ეს ხომ საველი არავის მიანია!.. მაგრამ როდესაც დასწრები ვაქცე, ამ საზოგადოების წლიური კრებას—სულ სხვას დანახავ და სხვას იგარკნება და მიანია!..

სად დაკარგულან ჩვენები, სად არის ჩვენი ხალხი? ნუ თუ ასეთ დიდ ქალაქში, როგორც თბილისში, მხოლოდ ხუთი, ოთხი და სამი ათეული უნდა ესწრებოდეს ასეთი საზოგადოების კრებას! ნუ თუ ასეთ დიდ ქალაქში, რომელშიც ასე ათასამდე ქართველი, მხოლოდ რამდენიმე ათეული უნდა მიანდეს ეს საქმე საუთარ საქმედ, დანარჩენი კი ასე მოწყვეტილი, დაშორებული უნდა იყოს, გარეგანად დაღლილი და წყლიწილი ერთხელაც არ ეკარგებოდეს ახლოს...

რას მოასწავებს ესეთი მოვლენა—და ნუ თუ ეს საშუალო სენი არ არის, მეტად მწვედვს და ტყუილ შედეგს მომასწავებელი...

1912 წ. მხოლოდ 240 წევრი ჰყოლია თბილისში წერა-კითხვის საზოგადოებას, ესე იგი მახლობლები ხელის ქართველები ერთი წევრი ყოფილა. და ამ ორს ორმოცდენაც მხოლოდ მეექვსედი ძლიერ ესწრება საზოგადო კრებებს.

რას მოასწავებს ეს გარემოება, თუ არ საზოგადო გადაგვარებას და დაქვეითებას! ნუ თუ იმდენად ცოტა რამ აქვს საზოგადო საზურგანი ჩვენს ქართველობას, რომ ესეთი გულგრილობა უნდა გამოიჩინოს მეტად საჭირო დაწესებულებებისადმი, სრულგზობი დაშორდეს მას და ზურგიც შეაქციოს!.. და თუ ასეთ გაუფრთხილებას მიიჭრს კიდევ ბევრნი 240 წევრი, წევრად ჩაწერილი, ამით რაღამ დაუსურბა ზურგილი წილიწილში ერთხელ ამის გასაგებად მიიჭრს მიხვდისა და თანამშრომლობისა!

იხი, ბევრი რამ გვაკლია ქართველებს და რაც გვაქვს და ჩვენ ხელთ გვევლინება, მითაც ვერ ვგარკნობთ, გველივით თითქმის შეთქმულებითი ძირის ფუფუნობით ჩვენს უმოქმედობითა და უფრთხილებით! ყველაფრისათვის დრო გვაქვს, ყოველ ფუტსაგატურ გასართობს თავგანწირულობით დროს ვსწირავთ—ოღონდ უფსკრული საშუალოთაგანს სხვისი იმედი აქვს და სხვის ვალდებულებად აქვს მივსული საზოგადო საქმის გაკეთება—და თავისი თავი კი ცალკე ჰყავს დასახული ყოველ ვალდებულების გარეშე...

ამ მდგომარეობას რომ მიალწევს ერი, იმისი საერთო საქმიანობა მეტად და მეტად დაქვეითებული ხდება. მაშინ ცოტა რამ რჩება თვით უფსკრულად...
ამ გზით სიამოვნება მეტად სასიამოვნოა და თუ ეს გულგრილობა და საერთო საქმისადმი უფრთხილებობა არ მოიპოვო ჩვენს საზოგადოებაში, მაშინ მისი საქმე წაიშლება ვერ შეტრიალდება. მაშინ კი გვიან იქნება გამოთქმა და ვინი!..

დასწრე.

საყურადღებო საკითხი.

საგანი, რომელზედაც ქვევით მექნება ლაპარაკი, შესაძლებელია ზოგიერთი წერილმანდ ეჩვენოს და დღევანდელ ეკონომიკურ ცხოვრების აუცილებელ მოვლენად, მაგრამ მიიჭრს მსურს ორიოდ სიტყვით განვმარტო ეს ერთ-ერთი დღევანდელ ცხოვრების უსუღმართი მოვლენა.

მე მოგასწავნებ უმუშევართა რიცხვის გამრავლებისა და სამუშევარი აღავის გაძიერების მოგონის შესახებ ჩვენში. უმეტეს ნაწილად იჩაგრება ქართველი ახალგაზრდობა. სწრაფი შეხედებით სწავლა მიღებული უწყვეტობის, რომელთაც ბედმა ქალაქად გარდაქმნა არავინა მავალითად, სამაქალაქო, სახელმწიფო სასწავლებლის დამთავრებული, ადრე-ადრე მოწყვდის ეგზარსის დაქირავებას, რომელიც წლობით უტყდის ალკა, მაგრამ ასე ერთს თუ ორს სხვა ნა-

ვრის შესრულება, თორემ უმეტესი ნაწილი უსაზღვრო რჩება.
ბევრი მტკიცე ხასიათის, საღი ზნეობის პატრონი, დიდი ცდის და წვალების შემდეგ ჰპირდება ყოველსავე თავის კარგს თვისებებს, თვისებს ცუდსა და ბოლოს იღუპება გარყვნილების მარცხში. ასეთ მდგომარეობაში ჩაგარდნილს შეუთვისებელი იქამდე მისთვის უცნობი ლოთობა, ბანკოს თამაში და ბევრი სხვა რამ ასეთი...

როგორც მოგესტყვება, ყოველ ადამიანს, რომელიც ცოტად თუ ბევრად უზრუნველყოფილია ნივთიერის მხრით, შეძლება ელვება განვრცოვან განვითარდეს წიგნების და ჟურნალებათების კითხვით.

ბევრი, სულ ბევრი ახალგაზრდა შემხედვარა, რომელსაც გულ-ნატყვნად უთქვამს: „უმუშევრობას მეტად ვწყობ, რომ ჩემს სურვილს—თვითგანვითარებას—ვერ ვახორციელებ, საღსარი არა მაქვს და წიგნები, ჟურნალები ვაზეთები როგორ შევიძინო“. ეს საშინელი სიტყვები ბევრს ნიშნავს... მისვლება მხოლოდ ის, ვისაც ამგვარი ხედვრი სწევია.

დღეს ამგვარი არასასურველი, გულის დაზიანებული მოვლენა, როგორც უკვე ვსთქვით, ქართველობაში უფრო მოსჩანს. მხოლოდ ერებში ერთმანეთს უფრო უკრებენ მხარს, ერთმანეთს ეხმარებიან. ჩვენს კი ვინც ხელმოშობარია და უნარით შესწევს დახმარება გაუწიოს ამ მხრით ქართველ ახალგაზრდებს, თავს არ იტყობებს. ეს დიდად საწყისი ახლა მოვლენაა. ამასთანავე არ არსებობს ისეთი საზოგადოება, რომელსაც შეეძლოს ამისთვის სპეციალურად იზარუნოს, ეს წყაროდანი საქმე არ არის. უნდა დაიარსდეს ასეთი საზოგადოება, რომლის მიზანი იქნება ინტელიგენტური სამუშაოს შოვნა გაქირავებულ უმუშევრთა აღსაზრდისათვის.
თუ ამისთვის არ იზრუნა ჩვენი განათლებული საზოგადოების გულ-შემატკივარმა ნაწილმა, ჩვენს ერს დიდი განსაკუთრებული მოვლის, რადგანაც, როგორც უკვე ვსთქვით, მისი საუკეთესო ნაწილი, ახალგაზრდობა უმუშევრობის გამო უფსკრულის პირას სდგას.
ნუ თუ ეს ჩვენი მხაც დარჩება ხმად მალაღმდეგისად უღამოსა შინა?!

ხიზონ მუხისძირელი.

შეიქცის-მრეწველთა საყურადღებო.

მოახლოვდა მრეწველთა კრების დრო. საბჭოს მოსამსახურენი ცდილობენ თავის მდგომარეობას, ან მათდამი რწმუნებულ დაწესებულებათა გაუმჯობესებას. მცა-დებობენ, შუამდგომლობენ მთავრებთან კრებას თავიანთი მოთხოვნების დამაკმაყოფილებელი საშუალებანი; ისიც კი ვინც მატერიალურად შედარებით უფრო უზრუნველყოფილია, სხვაზე იღებს ზომებს, რათა მომავალში როგორც თავის ცხოვრება უკეთ მოაწყოს.

ამათ ჯგუფს არ ეკუთვნიან მხოლოდ სამრეწველო რაიონის სოფლის მასწავლებლები, როგორც ბევრი სხვანი მხანი მათი, ესენიც უცნაურად უფრთხიერ სამრეწველო საქმეს და თავიანთ საქმეს სათქმელი და სამუდარო იმდენი ვისა აქვს, მაგრამ პირი მაგრად მოუკუდებთ და საბჭოს ანაფერს არ უცხადებენ თავის თუ სკოლის სპიროვნებაზე. დაიწყებოდა, რომ წინაბიძგიდ მინიჭ ვალდებული არიან სკოლის სპიროვნებაზე ყოველივე გულ-ახილად და მოუბრუნებელი განა-ცხადონ, საბჭოს მოქმედების გამო ვერას უფრთხიან, თითქმის ეშინიანთ არ შეუ-რაცკონ მისი ღირსება და არ მოი-მდგომარეობდნენ მისი ღირსება.

მრეწველთა სკოლებში დაიწყებლან არასდროსად არ არსებობს სოფლო-საქულის მასწავლებლის თანამდებობა, მასწავლებლების დაუდგებობით, განუცხადებლობით, ამის ცნობები არა აქვს მრეწველთა საბჭოს.

მასწავლებლები, რომელნიც ისედაც დატვირთული არიან სხვა გაკეთებებით თავის ნებით, სრულიად უსასყიდოდ შესდგებიან სოფლო-საქულის გაკეთებების ძივებს, ამ გაკეთებების რიცხვი კვირაში ექვსი თითო განყოფილებაში. წარმოდგენილი, ამისთანა უბრალო რამეზე ვერ მოუთმობიან მასწავლებლებს, რათა საბჭოს ჯგუროვანი განკარგულება მოეხდინა საღვთო სახელის მასწავლებელთა მოწვევებზე და აშინიარდ მასწავლებლები-სათვის აუტონომი მომავალში შედგებოდა და შრომა.

მერე და ეს საკუთადები ქონებრივად მიიჭრს იყენენ უზრუნველყოფილი, ჯან-მაგიერს ღებულობენ მხოლოდ 600 მანეთს, იმ დროს როდესაც აქაური ფერ-ს-ლები გატლებით მეტს იღებენ. გამოდის, რომ მასწავლებლის ღვაწლი და შრომა ნაკლებად ფასდება მრეწველთა მხრით,

ვიდრე ფერ-ს-ლისა, რომელიც კერძოდაც, პრაქტიკულად, ჯანმეორის ოდენს გასამრგე-ლოს კიდევ იღებს.

—600 მანეთს თუ იღებენ, მეტი რა უნდა—იქთხავს გაკვირებული მკითხველი; სხვა სოფლის მასწავლებელთან შედარებით ისინი ბედნიერი ყოფილანო. მაგრამ, ვი რამ ეს ნამდვილად ესე არ არის! პირიქით ამათი მდგომარეობა უფრო გაქირავებულია. სხვაგან, რომ 1 მანეთით წახალ იოლად; აქ სამიც არ გეყოფა. ყოველგვარ საწვავის და ნივთების სიჭირბოლო წარმოუდგენელი.

ამას გარდა, საგნისა კასში საბჭოს მასწავლებლები, როგორც კერძო დაწესებულების მოსამსახურენი, იმდენ 12 პრაქტიკის თავის ჯანმეორიდან, რაც სხვებისთვის სავალდებულო არ არის. ესეც რომ არ იყოს, სად ეხლანდელ კობაძე, ჰაგიერე, თანამედროვე ტენი-კის თანახმად აგებულ სამინისტრო სკო-ლაში სწავლება და სად საბჭოს დაქირა-ვებულ, ვიწრო, ბნელ და ცივ ქიხიან-ბში. ამათა საუბედროება, გლახება გასწრეს მრეწველებს სკოლების ბინების შენებაში სად ზედგაოველი მოთხოვნა-ლების თანახმად, როგორც, მაგალითად: სოფ. კაცხში, რაგანში, ჩიხაში (სახერგო), ქორაგში, მერეგში, ჩიხაულში და კორ-ბოულში, აგრეთვე სხვაგანაც.

მერე აქაური მასწავლებლები ამის შესახებ ჰეირობენ რასეს? მოსახოვებს ვი-სეს ნერგებულად ჰაგიერე ბინების აგება რომ ჯგუროვანდ განცხადებნათ და მრეწველთა ყურადღება მიექცათ ამ არა-საქრველს მოვლენისათვის, ნეთუ მრეწველთა საბჭო არ დაუჯერებდა ამ მათ თხოვნას არ დაამკათვობდნა იმ დროს, როდესაც ამ საბჭოს ამდენი არ კარგე გაუკეთებია და დიდი სარგ-ბლობა მოუტანია ადგილობრივ მცხოვ-რებთათვის?

დამჯდარი გულზე ხელ-დაკრფილი და გულ-გრილად შესქიქრიან მომავალს: საბჭო, იქნება თვით მიხედვს ჩვენი სკო-ლების საკუროვანსა, ის კი ავიწყლებთ, რომ საბჭოს ბევრი სხვა საქმეც აწუხებს და შეიძლება ამაზე სულაც არ იფიქროს. იქნებ, მართლაც საბჭომ მიაქციოს კი-დეც ყურადღება ამათ უწყვეტო მდგო-მარეობას, მაგრამ ეს ნამ ძლიერ გვიან იქნება. შეიძლება მანამდე ისინი სიმ-შოლის, უზომო ჯაფის, ან სიცივის მს-ხევალი გახდეს.

დროა ჯგუროვანი ყურადღება მიაქცი-ონ მრეწველებს თავიანთ სკოლებს, მიიღონ მზურვალე მონაწილეობა მათ მართვა განვითარებაში, ახლო გაეცნონ მათ ქირ-ვანას, შესაძლო ყოველივე ნაქ-ლი, აზროვნე მასწავლებლების მდგო-მარეობის გაუმჯობესებისა, საკუთარ შენაბების აგებაზე და აგრეთვე საფო-საქულის მასწავლებლების მოწყვეტისათვის. დასაქულის, დახეივებული მასწავ-ლებელი არც თავისთვის იფარებს და არც სხვისთვის...

გულ-შემატკივარი

ჩვენი ქვეყნის აგ-პარტი.

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფა-ლიის საკითხი.

საქართველოს ეკლესიის დღევანდელ წარსულს აქვს. მისი არსებობის ისტო-რია, თუცა ტრადიციულად აღსავსეა, მაგრამ ფრად მდიდარი და მრავალფეროვანია. მართალია იგი არა ერთხელ და არაჯულ ჩაგარდნილი განსაცდელში, მის თავზე მრავალჯერ გადუღია გრიგოსს ურწმუნოებისა და ბარბაროსობისა, მაგრამ მას მეცხრამეტე საუკუნემდის გარ-დაუღახავს ყოველივე დამპყრობელური და შეურაცხველი მიხეტი; მხოლოდ მეცხრამეტე საუკუნის დასაწყისში მან დაპყრობა თავისი დამოუკიდებლობა და მთლიანობა მთელი შექცემული საუკუ-ნის განმავლობაში შეტევით ადგა ქო-რისტის მომდგრებას, შეუდრეკლად იცავდა მსოფლიო კრებისათა და წმინდა მამათა დადგენილებებს, ერთხელაც არ უღა-დატნია თავის პირიდან დანიშნულ-ბისათვის და ამიტომაც არის, რომ მეცხრამეტე საუკუნეში უწყველად მოეტიანა თავისი თავისებულობა, ქარ-თიერი ხალხი აფხაზედა თავის ეკლესიის და მის წარმომადგენლების ამ ცხო-ველ-თვისებას და მათთვის თავს სცემდა მტერთან ომში. უკანასკნელ სისხლის წვეთებშიც გრძოდა მტრებს ქრისტიან სარწმუნოების და მის ტაძრების შენა-ჩენებისათვის. მაგრამ დაღდა მეცხრამეტე საუკუნე და ჩვენმა ეკლესიამაც იძუ-ლებით ფერი იცვალა, ეს სხვა ელფერი მის წარსულ ცხოვრებას და მოღვაწეო-ბას, სრულგზობა ვერ შედგება, უარყო-ვნებით თუ უნებმიდ თავისი შინაგანი თვისება და გახდა იარაღად პოლიტიკა-ნიზისა და გარუსებისა. ამის შემდეგ იწყება მისი უკან სვლა.

ხალხში, რომელიც მკვება მასში წინანდელი თავისებურობა და ცხოველ-სული, გული გაიგრილა და თითქმის

ზურგიც შეაქცია მას, იმ ხალხმა, რომელიც, ისტორიკოს პრაქოპის მოწმი-ბით, „მთელ ქრისტიან ეკლესიას შორის ცნობილი იყო, როგორც მკაცრი აღმა-სრულეული სამღვთო დადგენილებათა და წესათა“. ასე იხანჯებოდა ქართული ეკლესია ასი წლის განმავლობაში.

ქართველთა სამღვდლოებამ ამ რამ-დენიმე წლის წინად ყურადღება მიაპყრა ქართულ ეკლესიის არა-ნორმალურ მდგომარეობას. იგი ხედავდა, რომ ახ-ლანდელი ქართული ეკლესია და სა-მღვდლოება მხოლოდ ახრდის და წარმოადგენდა კათოლიკოსობის დრო-ნიხელად რომ ხალხში გული აიკრუ-მათზე და ეკლესიასაც გაუბოდა. საქო-რო შეიქნა ისეთი ზომების მიღება, რომ არა-ნორმალური ურთიერთობა ხალხსა და ეკლესია-სამღვდლოების შორის მო-ცხვით და ძველებური კავშირი განმტკი-ცხვით. ეს კი შესაძლებელი იქნებოდა მხოლოდ მაშინ, როდესაც საქართვე-ლოს ეკლესიას წარმდგელი თვითარს-ებობა ან ავტოკეფალია დაუბრუნდ-ებოდა. და აი კიდევც შეიმუშავეს ამ ექვსი-მედი წლის წინად უნებმიდ შე-ტევა და თავისი სურვილი უკვე შევრ-დილეს და მოასწერეს ხელმწიფე იმპერა-ტორს, რომელმაც ამ საკითხის საბო-ლოლო გადაწყვეტა უნდადგენდა და ავ-ტოკეფალია რუსეთის საეკლესიო კრე-ბას, რომელიც ახლო მომავალში იქნება მოწვეული რუსეთის ეკლესიის აწვე-ლი საქმეების მოსაგარებლად. ხოლო სა-ნამ ამ კრებას მოწვევდნენ 1906—7 წლებში მოწვეულ იქნა ფერდ წოდ-ებული წინასწარი სათათბირო (пред-варительное собрание) და წვეთადც მიწვეულ იქნენ რუსეთის საეკლესიო საქმეების მცოდნე კანონი-სკები და ღვთისმეტყველები. ამათ უნდა შეეხებინათ მთელი რიგი იმ კანონ-პროექტებისა, რომელნიც საფუძვლად დაედგინდნენ განზრახულ რეორგანი-ზაციას საეკლესიო მართვა-გამგეობისა. ამვე სათათბიროს მინდობილი ჰქონდა აგრეთვე საქართველოს ეკლესიის ავტო-კეფალიის საკითხიც, რომელიც უნდა გაეჩინათ კანონიერის თვალსაზრისით ერთი სიტყვით, ეს სათათბირო უკვე დამზადებული და შემუშავებული კანონ-პროექტებს გადასცემდა სრულიად რუ-სეთის საეკლესიო კრებას. ამ წინასწარ სათათბიროში, რომელიც თვით სინოდს იყო გამართული, მოწვევის აგრეთვე ჩვენი ეკლესიის ავტოკეფალიის კარგად მცო-დნე პირნი: ეპისკოპოსი კირილი და ღვთისმეტყველები: პოფეხოვსკი: ნ. მარია, ა. ცაგარელი და ა. ხახანაშვილი, რომელთაც მეტად ცუდ პირობებში მოუხდით მუშაობა. საქართველოს ეკლესიის მტრე-ბას საკითხი იმართად დაეყენა, რომ ზე-მოსწავლული პატივცემული პირნი იძუ-ლებულნი შეიქნენ პირდაპირ თავის დანიშნულებას დასტყუებდნენ და დაეყ-კრთ მოპირდაპირებისათვის მტრეცე-ბისა, რომ საქართველოს ეკლესია მეთერთმეტე საუკუნემდის მეტსახამებლად ავტოკეფა-ლური უფლებებით იყო აღჭურვული.

ან კი სხვაფერე როგორ უნდა მოქმედ-ეყენენ, როდესაც ვოსტოროგ-ბუტ-კევი-გულუბოკოსკები გაიხილდნენ; სა-ქართველოს ეკლესიას არასოდეს არ ჰქონია მინიჭებული ავტოკეფალია, იგი ანტიოქიის პატრიარქის ყურმპრობილი მონა იყო და სხვა და სხვა, აშკარაა, რომ ამით ქართული ეკლესიის მოწინააღმდე-გებს საკითხის დიდგვარა სურდა და არა მისი ნათესაყოფა. და ჩვენი ეკლესიის პირისუფალნიც ხომ იმითაც კი არ იყე-ნენ წასული პეტერბურგში, რომ ვოს-ტოროგოვისა და მის ამხანაგებისათვის ეთხოვათ: იმდენი მოწყალება მოიღეთ ჩვენს უღირს თავზე, რომ კეთილდგენით და ქართულ ეკლესიას დამოუკიდებლობა უწყველგზობა, არამედ იმითაც, რომ დაქირავებული მცხეთის საპატრიარქო კთვდრა აღდგენა თავისი კანონიერ და მსოფლიო კრების მიერ მინიჭებულ უფლებებში. ამ წინასწარმა კრებამ ხან-გრძლივ კამათისა და თათბირის შემდეგ მისი უმეტესობით მიიღო ვოსტოროგო-ვის მიერ შემუშავებული „უმცავსო პრაქტიკა, რომლის მიხედვითაც საქარ-თველოს ეკლესიას არამც თუ ენიჭება რაიმე უფლება, არამედ ის უპირატესო-ბაც კი ენიჭება, რომელიც ამ ასი წლის ტყვეობის განმავლობაში შეუწარმენ-ბია მას. იგი უნდა გადაეკეთდეს უბრალო მიტროპოლიად სწნებულ პრაქტიკის აზ-რით, იმვე დროს კი საქართველოშივე დეკ, ვოსტოროგოვის პრაქტიკის მიხედ-ვით უნდა დაარსდეს რუსის საპატრიარქო-ლიც კათედრა, რომელსაც სრული უპირატესობა ექნება ქართულ ეკლესიის უმადლეს წარმომადგენლებზე. ამხანაგ გადაწყვეტა საქართველოს ეკლესიის თვით-არსებობის ბედი ამ შვიდი წლის წინად რუსეთის სინოდთან არსებულ წინასწარ სათათბიროში.

ამ ორი წლის წინად რუსეთის ეკლესიის მართვა-გამგეობა ჩააბარეს ახლან-

დელ სინოდის ობერ-პროკურორის საბ-ლეოს, რომელიც ყველასაგან ცნობილ-სა პოპულარულად აღზარდა თავის გე-მოგენებაზე. საბლერს არ მოეწონა წი-ნასწარი სათათბიროს მიერ შემუშავებუ-ლი ზოგიერთი პრაქტიკები, რომელიც ვითომც და ლიბერალური ელფერით იყენენ შეკრებულნი. ამიტომ ამ ორი წლის წინადვე მოიწვიო ახალი წინას-წარი სათათბირო მთავარ ეპისკოპოს სერგი ფინიანდელის თავმჯდომარეო-ბით, რომელსაც უნდა გადაეთვალე-რებოდა წარსულ სათათბიროს ოქმები, პრაქტიკები და იმისად მიხედვით შე-ქმუშავებინა და დამუშავებინა ახალი კანონ-პრაქტიკა მომავალ საეკლესიო კრებისათვის წარსაღვენად. თუ რამდენად კომპეტენტურია ახლანდელი წინას-წარი სათათბირო, ეს იქიდან სჩანს, რომ მასში რუსეთის არც ერთი საეკლესიო კითხვების მცოდნე კანონიკი არ შე-დის. მომავალი წლის გაზაფხულზე ეს სათათბირო დასრულებს სრულიად მუ-შაობას, რომლის ნაყოფიც მომავალ სა-ეკლესიო კრებას გადაეცემა. ასეთი კრებაც, როგორც რუსული გაზეთები-დან ვცხადებლობთ, მომავალი წლის ზაფ-ხულზე იქნება მოწვეული, რომელიც წინასწარ სათათბიროს მიერ შემუშავე-ბული კანონ-პრაქტიკებს განიხილავს. რამდენადაც ვიცით წინასწარი სათათ-ბირო, რომელიც მუშაობს ახლო სინო-დში, ერთი სიტყვითაც არ შეგნება სა-ქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხის და ვეგვიბა, რომ შემდეგში-აც იქონიოს მსჯელობა მასზე, რადგან მისი სამოქმედო გეგმა გაიარკვეულია.

ადვილი შესაძლებელია ამ სათათბირო-მ, რომლის წევრნიც ვოსტოროგოვის ტიპი-სანი არიან, ამ უკანასკნელის პრაქტიკა მიიღოს და სხვა პრაქტიკებთან ერთად მოსკოვს. ამავალი საეკლესიო კრებას გადასცეს, საეთი პრაქტიკის საბაზის და მის შესაძლებლობის თვით წინასწარ სათათბიროს მუშაობა იძლევა. ჩვენი ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი დაიჭრა დღე წინაშე მთელი რიგი ალბონდებისა და მისი შესაძლებლობისა, რომ მისი ასე თუ ისე გადაწყვეტას გულგრილად ვერ შეხ-ვდება ის ქართველი ხალხი, რომლის შესახებაც საშუალო საუკუნეობის ისტო-რიკოსი ნენანდერი ამბობს: „ქართვე-ლები, რომელნიც ზეკუთრ მომდგრებას აღიარებენ თვით უმარდეს და უძლიერეს მტერთა შორის, ცნობილი არიან როგორც მსუბერელი პირმწიფნი“. ვერ შეხდება ამ საკითხის გადაწყვეტას გულ გრილად აგრეთვე ჩვენი საზოგა-დოების ვერც ერთი ნაწილი და მით უმეტეს ჩვენი სამღვდლოება. და უკეთ დროა ამან ერთხელად აღმართული სა-ქმე ბოლომდის მიიყვანოს. ყოველის დრო აღარ არის.

რამდენიმე თვის შემდეგ, როგორც ზევითაც ვსთქვით, მოსკოვში მოხდება სრულიად რუსეთის საეკლესიო კრება, რომელსაც დაელოებული აქვს უმა-ღლესად ჩვენი ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხის გადაწყვეტაც. მოუხედავად ამისა ჩვენ სამღვდლოებაში ვერავინ აღმა-ზადის ვერ ცხადებდა და როგორც სჩანს ჯერ-ჯერობით გულ-ხელ დაკრფილი უწყურებენ ამ საქმეს. მხოლოდ ამ რამ-დენიმე წლის წინად ურუნალ მოწყვსშია ჰქონდათ ლაპარაკი ამ კრების შესახებ და ზოგი იმ აზრისა იყო, რომ უკვე დღე მონაწილეობა უნდა მივიღოთ ამ კრება-ში, ზოგიც წინააღმდეგი იყო ამისა იმ მოსზრებით, რომ მინიჭ არაფერი ხეირი გამოვა ამ კრებიდან და ჩვენს კი ყოვე-ნასაც საბუთად გამოიყენებენ ჩვენი მტ-რები. სასურველია, ამ საგანზე ახლო იქონიოს მსჯელობა ჩვენმა სამღვდლო-ებამ და გამოარკვევის ის, თუ როგორ მონაწილეობას მიიღებს იგი ამ კრებაში როგორც რუსეთის კრებულის წარმომადგენელი თუ ქართული ეკლესიისა?

აგრეთვე ჩვენი სამღვდლოება უნდა ეცადოს იმის გამოარკვევას, თუ ივერის ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი რო-გორ იქნება დადგენილი ამ კრებაზე. ჩვენი სამღვდლოება ნუ დამაყარებს იმედებს იმ გარემოებაზე, რომ რუსეთის საეკლესიო კრებას კანონიერი უფლება არა აქვს ჩვენს ეკლესიას ავტოკეფალი-ბა წაართვას მსოფლიო პატრიარქების და მსოფლიო კრებათა დაუკითხავად. განა რუსეთის სინოდს და ღვთი-რალ ტრადიციას კი ჰქონდათ უფ-ლება ქართული ეკლესიის რუ-სეთის ეგზარქოსისათვის ჩაეხრებინათ? და ადვილი შესაძლებელია რუსეთის მო-მავალმა საეკლესიო კრებამაც დადას-ტუროს არა-მკითხველ დებურების ხელის ფაფური ივერის საკათოლიკოსო ეკლესიაში.

რომ ეს ასე არ იქნება ამის გარანტი-ას დღეს ჩვენ ვერსად ვაჩვენებ. ქართუ-ლი ეკლესიის თვითარსებობის საკითხი გზა-ჯგერადინა სდგას, რომელსაც ერთ მხრით აწერია—თვითარსებობა—სი-ცოცხლო, მეორე მხრით კი—მომავალი ანუ სიკვდილი.

ჩვენმა ერმა და სამღვდლოებამაც ორნი ერთი უნდა აიჩიოს. ახი. ჩჩხელი.

გვხვდები შეილის ქალაქი თამარა დასწრეა რუსულად ოთხ მოქმედებინა პიესა „განახლება“, რომელშიც გამოყვანი-ლია მამაკაცის დღესათვის დღესათვის მამაკაცი. ამ პიესის თარგმან ქართულ ენაზე იყისა და რამდენიმე ნაჯი-ანსამ. პიესის დადგმა აპირებს ქართ. დრამ. საზოგადოება.

„ჯიოკონდას“. ნახატი, როგორც დე-კემა გვეცნობებს, უპოვიათ ფლორენ-ციაში ვინმე პრეზვიტო ვინჩენცოსთან, რომელიც ფლორენციელ ანტიკვარს ჯე-რის სთხოვდა იგივე. თვითონ ვინჩენ-ცოს მოუშავებს, თურმე, ეს ღონდენი ნაწარმოები ლეონარდო და ვინჩისა. „ჯიოკონდას“ აღმოჩენის შესახებ დღე-ბი მისგანა განათლების მინისტრს იტა-ლიისა პარლამენტში დიდი კამათის დროს. ყველა აღტაცებით მიგვყვება ამ ამბავს.

26 იანვარს დანიშნულია ბ. კოტე ყი-ფიანის 45 წლის არტისტულ მოღვაწე-ობის დღესასწაული. ივ. გომართელმა აკისრა მისი მოგავიის შედეგად.

გაზ. „კავკასი“ დასტამბული ღმერთი გვეცნობებს, რომ სათათბიროს საბო-ჯეტო კომისიაში ხიზანთა კანონ-პრაქტიკა განხილვის დროს მომხსენებელი დე-კელოვანი იმ აზრისა ყოფილა, რომ კანონ-პრაქტიკა უარყოფილ უნდა იქნა-დეს. ახლო გაზ. „კავკასი“ შეუტყვის. რომ იგი ხელ-ახლო გადაეცემა მეფის მო-ღვაწეებს შესახებ. შემუშავებული კანონ-პრაქტიკა უნდა წარედგინოს სათათბი-როს მომავალ წელს 1 თებერვლს.

LOTOS.

მ. ზ. - ს.

თუ გინახავს უცნაური ყვავილი, ნილოსის სუნთქვით რო სცოცხლოს; უცხო სურ-
ვლით აყვანილი მისი მოქნილი ტანი და დედოფლის სილამაზით გაშლილი მისი თეთრი
გული; მისი გულს დასაყრდენი წყალთა ქვეშ იძირება იგი მოკუშვული და მსუბუქ-
ფრთხილი დილით მკერდს ისინი იგი ამოხილული ლოდინით მართლმადიდებელი; იგი
ელის მისი ვაჟის შეხედვას და ძალზე მოწყურებული ეწაფება მის დაუშრეტელ
ჩქერს; ჰკრთის თეთრი-გული ლოტოსი, — და ნილოსის ნელ ტალღებში ღმინდა
იბადება ტბილმზავნი.

ლამაზი გვიგისის მთავარის ასული; ფარეზულ სარეცელზე მიწოლილი იგი ხშირ-
ფრთხილი ხის ჩრდილში და ლაღს მკლავზე დაკრძალული გამსკერვის ღრუ-
თვალა აღმოსავლეთის ნაღვლიან ზედადეს; ხალისიანი მზე ცეცხლით ატყვევებს
ყაველსა და მუდრო მთვლენარე აღმზრუნ სივსიანი ზეგნებით პანი იბადება;
ფერხილი მარმარილო ქალწულის ტანსა იგი იხივება ზნაძე; მისი უხვი ჩქერი
ეშვება მის მწყურვალ სხეულში და იგი მიჰყვება ნებაილული უფველო ტყე-
რბას; ნაღვლიან ზედადეს გამსკერვის ღრუთვალა, — და შორით სთვლეს ფიქრ-
მორეული ნილოსი.

დღეს პირველად უნდა იხილოს ქალწულმა მისი ღმერთის სამლოცველო; მზე
ჩაქვნილი ნილოსი უკუთვით სთავარს და წმინდა მდინარე მარხვეს აუჭარბ-
ბელი ფოლადი გამდნარ ტანს; მთავარის ასული, მწვანე მოლით მოსხმული,
უახლოვდება მსახურთა თანსაღობს ამონ-რას სამლოცველოს ნელის ბოჯით; მო-
ხუცი მოგვი კრძალვით აღებს წმინდა კარებს და ლამაზი ასული შედის სი-
დულში საკურთხეველში; და გამონდა ამონ-რა ცეცხლის მფრქვევით და იგრძნო
ტანსა ლამაზის კიდევ უფრო მწველი ტალღა მატყვევებით; ლოტოსმა ქალ-
წული უსიტყვოდ პირველ-დამხმარი, — და შორით უსმენს ნილოსი აუჭარბებელი.

მოხუცი მოგვი უცქერს ტყვემხლი მთავარის პროფოს ქალწულისა და
ხშირი თმის ტერფს მთრთოლვარე მკერდზე მზე დღედ გადმოშვებულს; და მოიგონა
შორეული მან ლამაზის ხილვით და უღრუბრის ცახცახს იტანა საბარლო; მწვე-
ნიერი, ჰრკე მან; შენ ხარ ულამაზესი გვიგისის ყველა ასულითა შორის; სხე-
შენი გაშლილია მისი ხილვისათვის და ტანი შენ მზე ქაბუკის ხეგნის ელის; მო-
ლოდ მზის ძალს შენი დატყვევება და იქნები შენ მარდის ქალწული; ჰრკე
და დაცა იქვე მკდარი, — და შორით მდინარე და ნილოსი აუღელვებელი.

მრავალფერ ალად იშლება ყვავილოვანი სილამაზე ქალწულისა; გაღვიძებული
ცეცხლი ნებთ-სასეც ტანის ელის მატყვევებელს, მარამ მისი ვაჟი არსად არის;
მთავარი შეილი ცილგინა ერთმორეც ტურფა ასულითა, ხოლო ვერც-
ერთი მათგანი ვერ სძლევს ქალწულის მზიურ დატყვევებას; ახვანი ვაჟი უახლოვდება
ქალ-ღმერთს, მარამ ზნედა ერევა ლამაზის მიღველს და იქვე იკეცება ვნება-
უძლური; მთავარის ასული კი აღის სურვილით ელის მზე-ქაბუკს, — და შორით
სიზმარში ნილოსი ნელი.

თეთრად ათენებს ღამეს ტურფა ასული; ძილის ღმერთი არ უხუპავს მას
ლურჯს თვალს; ალიონი ახლოვდება ღილის ნილად გახსნილი; ქალწული
დგება მთვრელი სრულად და ნელის ბოჯით მდის ნილოსთან; ნელად მარხვეს
მუქ-ლურჯა ტანს წმინდა მდინარე და ლილითა ტალღებში სიზმარის სამთავროს
უშლის ქალწულს; იგი ერთგვს მდინარის თვლებს და დადოლს მთვრელზე
მსუბუქი გამკრეფილი ბინდი ეფიება; ქალწულმა მსუბუქი ნიღბანა; მარამ ეს
რა შიშოლი ესმის? გამოერევა ბურუსს და მზერს ათრთოლებული; მზე მწვე-
ნილოსის ტანს ვნება-აღვლი; მზე-ქაბუკის ოცნება იღვდა ქალწულის ფიქრებში
და ერთი მოსხმული გადგება იგი მდინარის მკერდს ჩაქრულ ცეცხლის რგოლში;
ნილოსმა ამოიხსნა ვნება დამცხრალა და მის მკერდზე ამოცურდა ყვავილი
ლამაზი ქალწული; დედოფლურად ჰყავის თეთრ-გული ლოტოსი და იკავს მას
გულში ნილოსი ნელი.

გიგანტური უცნაური ყვავილი, ნილოსის სუნთქვით რო სცოცხლოს; უცხო
სურვილით აყვანილი მისი მოქნილი ტანი და დედოფლის სილამაზით გაშლილი
მისი თეთრი გული; მისი გულს დასაყრდენი წყალთა ქვეშ იძირება იგი მოკუშვული
და მსუბუქ-ფრთხილი დილით მკერდს ისინი იგი ამოხილული ლოდინით მართლმადიდებელი; იგი
ელის მისი ვაჟის შეხედვას და ძალზე მოწყურებული ეწაფება მის დაუშრეტელ
ჩქერს; ჰკრთის თეთრ-გული ლოტოსი, — და ნილოსის ნელ ტალღებში გაიშის
ღმინდა ტბილმზავნი.

1913 აგვისტოს 15.

—ჯერ არა, მაგრამ მალე კი...
—ჯანა გადგება კანდელს; ტალღებ-
მა მსურავლ გიტაცეს ნავი უკან და
შორს... შორს გასტყორცნეს.

—შეიძლება სიცოცხლე!...
—გია სიკვდილი...
—განება დაჰყარა ქალმა და უნებ-
ლით გადინდა ნავიდან და...
მზღვარს გულმა შემოჰკენს...
ნიაზს ხელი უშვა და სატყფოს შემო-
ხვია ხელში.

ჩაქრა გულში...
—ჩემო სატყფო! მოკლე გმირულია.
სიკვლის პირდაპირ შეხედე თვალში.
მეც შენთან ვარ!...
მიშველი...
ნავი მინდა ბედის ტრიალს. ტალ-
ღებმა უკანასკნელ შეთამაშეს და
მიჯახეს კონკს.

დამხვარა ნავი,
ომლიდ მტყრავი...
სიკვდილია ფირა გაშლა, მშუსერე-
ლი ცილით გადამიბინა შეყვარებულთა
თავზე და გადინარა...
უბედური ზვირთები ეამორნენ თა-
ვიანთი ცივი გავიწი...
მზღვარმა ცალი ხელი გადახვია
საყვარელ არსებს და მეორეთი დიდ
ხანს ეგრძელო ზღვის გაუპაძრობას.

კვლავ ხსნას კოლა...
მზღვარმა დაუსტა, ძალად უმტყუნა.
ნელ-ნელა იძირებინა ჩაქრებული
მიჯნური. ზვირთებმა თეთრი ღრუბ-
რადგარეს. ნავის ნაფურთხი ტალღებმა
გაიწაფეს და თამაზობით გაიგდეს წინ.
ტალღები ეკრებიან ერთ მანეთს
სიზარდში და ნაღვლს მიაქნებენ სა-
ნაოებს საკენ...
ს. ერთმინდელი.

სამართლიანი გულისწყრომა.

ჩვენ მივიღეთ მსახიობ ვიქტორ მატარა-
ძისაგან შემადგენ წარდგა, რომელიც გა-
მოყვებულა ქ. ოფისში მომხდარ ამბებთან.

ბ. რედატორი! უმორჩილესადა გთ-
ხოვთ ამ წერილს ადგილი დაუთმოთ
თქვენ პატივცემულს გაზეთში.
საშუალოა, როდესაც გაზეთში მი-
თხვლით ამოკითხავს ხომღერ რომელსაც
უკულობით მოვლენას და იძულებული
ხდება ხელში კალამი აიღოს და თავისი
საყვდური, ან პოეტური გამოაცხადოს.
საუბედროა, მეც სწორად ამ გარემო-
ებაში ჩავყარდი. —როდესაც გაზეთი ავი-
ღებ ხელში, მაშინვე დარწმუნ-
ებული ვარ, რომ უნდა ამოვიკითხოთ გა-
ზეთის ფურცლებზე, რაიმე საშუალო
ამბავი: „ქართველებს ეს ჩამოერთა“,
„ქართველებს ამის და ამის ნებას არ
აქვთ“, „ქართველები ამა და ამ და
წესებულებიდან განდევნა“, — და სხვ.
ამგვარი, მაგრამ უფრო საშუალოა,
როდესაც კითხულობ: „ამა და ამ ქარ-
თვლამ, მამა-პაპისაგან დარჩენილი უხარ-
მისარი ადგილი-მამული უტოვებს მიჰყ-
აბო. ახლა ამ საგალად ამბებს, სხვა
უფრო საშუალოა დავთო. ოდეს
უმაღლეს სასწავლებელში მოსწავლე
ჩვენს ახალგაზრდას უმაღლეს ხულო
გნობაში მიუღწევია. რა უნდა სიკეთე
ამისთანა ამბებს ამოკითხვის დროს?
რას უნდა მოვლოდეს ჩვენი საქართვე-
ლო ამისთანა ახალგაზრდობისაგან? რა
სარგებლობა უნდა მოუტანოს თავიანთ

შემოსულმა ქული მოიხადა, ექმს თა-
ვი დაუტოვა და გაიქცა. პეტრე პეტრეს-
ძემ გაზეთი გადასცა და თვალში შე-
ნოსულს მიაშტერა.

ავთომოფი წყნარად იდგა, რადგა-
ნაქ პეტრე პეტრესძე თვალს არ აშო-
რებდა, ხმასაც არ სცემდა, ხელმეორეთ
თავი დაუტოვა.

პეტრე პეტრესძემ თავი დააქანქალა-
ავთომოფმა კიდევ დაუტოვა თავი და
შემდეგ მორცხვად აქეთ-იქით გააყოლა
დაბლა თვალში, დრო და დრო ცალ
ხელს უღვაშებზე ისევდა.

—ავთო გახლავართ, ბატონო! გახედა
მან ბოლოს.

—აგრე თქვი! დინჯად წარმოსთქვა
პეტრე პეტრესძემ, ზეზე წამოიღო, ერთი
ნაბიჯი გადადგა, ღონიერები შემოიღო
და ავთომოფს დააშტერდა.

ავთომოფი მთლად დაიბნა, უღვა-
შებზე ხელის სისხ მოუხშირა, თვალს
აქეთ-იქით აცუკება.

—რა გტყვა? დაარღვია ბოლოს სი-
რუმე პეტრე პეტრესძემ.

ავთომოფს ცოტა გული მოეცა.

—ისე, ბატონო, ცოტა რაზე, რა-
გორც მოგესტყვებთ ყმაწვილი კაცის
ამბავი. დაწყვიტე მან ისეთი კოლონი,
თითქოს სამარცხინო საქმეზე მოუსწვრიათ
და თავს იმართლებს; თან თითქოს
ილიმბოდა და მარცხნა უღვაშს ხელს
არ აშორებდა.

—არაფერი არ მესმის! წარმოსთქვა
პეტრემ და თვალში კიდევ უფრო მი-
აშტერა ავთომოფს.

ავთომოფმა ერთი კი გახედა შემო-
ხედვა, მაგრამ მალე თავი დაღუნა.

—გთქვით, ცოტა რაზე მიხვით, ბა-
ტონო! როგორც ყმაწვილი კაცის ამბა-
ვი მოგესტყვებთ. წარმოსთქვა ავთომო-
ფმა და შედგა.

—შეგეცარა რამე? დავითხა პეტრე
პეტრესძე.

—არა, ბატონო! პავფერი საქმისაგან
ღმერთმა დაიშვაროს! ვთქვით, როგორც
ყმაწვილი კაცი შეგეფერება; ბატონო!.. ასე
ფოქვით, პატარა სისუსტე... როგორც
მოგესტყვებთ, ამბობდა ავთომოფი ხან-
დაზმულობით და ვერცა მხედვად გარ-
კვეთი თქვა.

პეტრე პეტრეს ძე თვალ-დატრეგით
მისწერებოდა ავთომოფს.

—ჰმ! წარმოსთქვა ბოლოს მან, თი-
თქოს მიხვდით, გამობრუნდა უკან, და-
ჯდა და განაგრძო რამდენიმე ხანს
ავთომოფის გამოკითხვა, შემდეგ აი-
ლა ცალმხი, დაწყვიტა რეცეპტი, გა-
სცა ავთომოფს და დაარბო.

ავთომოფმა რეცეპტი გამოართვა,
ჯიბიდან ფული ამოიღო, მაგიდაზე სა-
მელნეს გვერდით დადო, თავი დაუტოვა
ექმს და სწრაფად გავიდა.

პეტრე პეტრეს ძემ თავი დაუქანქალა,
სათვალისწინო ზემოდან გადინდა სამელ-
ნესაკენ და ვერცხლის მანათიანი დაიბნა-
ხა; შემდეგ კარისკენ გაიხედა და; რად-
განაც აღარაფერი მოდიოდა, გაზეთი აი-
ლა და განაგრძო კითხვა.

კარი გაიღო და ექმს წლის ვაჟმა
თავი შემოჰყუ.

—პაპა, შეიძლება შემოსვლა?

პეტრე პეტრეს ძემ კარისკენ მიხედდა,
ბავშვს დააშტერდა და წარმოსთქვა:

—შეიძლება.

ბავშვი შემოვიდა, მაგიდაზე ორივე
ხელი დააყუ.

—პაპა, ეს რეზინი რატ გინდა შენ? წა-
ვლო ბავშვმა რეზინის მიღს ხელი და
თავსკენ მიიხიდა.

პეტრე პეტრეს ძემ ჩუმად გამოართვა
ბავშვს რეზინი და მოშორებით გადას-
ცა.

—ამდენს რას ათვლიდრებ, ყაზობა
და ყაზობი, ფერზე მაინც ვერ ატყობ,
წარმოსთქვა ცოლმა. მომეცი ერთი მა-
ნათი, კვერცხები ვიყიდ და კაცი მიც-
დილი სირცხვილით მოგვეცი, შენ დალა-
ცელო, ყლბ ფულს ჩემზე ასაღებო,
ასე მოიხრა, ფული რომ მიეცა.

პეტრე პეტრეს ძე მაინც თავისას არ
იშლიდა და მანათიანი იატაკზე დაადგო.
ჩემუღებრივი წყარალის მაგივრად ფუ-
ლია მხოლოდ რახანა გადინა.

პეტრე პეტრეს ძეს ყოველი ეჭვი გა-
ფხანდა.

—აჰ, ის „პალდეს“ ის არაშადა ისა!
ის... ის არაშადა წარმოსთქვა მან, სათ-
ვალეში გასწორა და ჯიბეში ჩაიკრა ხელი.

იგ. გამართული.

ზღვაზე.

ნისლი გადჰკვრია მის სივრცეს.

გაფხურებული ტალღები ზვირის
ზვირთზედ ისვრიან და ამაყად მდგარ სა-
ლა ფიტალი კლდეს მალ-მალ ასეღე-
ბიან შეუპოვრად და გადახაზეს უქა-
ლანს.

ბუმბუკაზე მთის ნაპირებს აცლიან.
სახარელი ხმაურობა...

ვინ უწყის რამდენ სიკიცხვს შეი-
წრიახს მსხვერპლად დამს?

ულამაზი ბობოქარი მოლოდ მტე-
რავ პატარა ნავს, ხან ზევით სტეორ-
ცნის და აჩერებს ტალღათა სვეტებზე,
ხან კი მიჰქანებს უფსკრულისკენ.

ლამაზს შთანთქმ...
მზე მდომანი პირისპირ უცქერიან
სიკვდის, მაგრამ მზღვარს არ უშინ-
დება და თამაშად აპობს მძლავრი მკლა-
ვებით მოქნულ ნიშნით დაღვრულ მტრ-
მთრთნას.

მზე მზღვარს თან თანამგზავრობს მი-
ჯნურიც მისი, რომელიც ძლივს გადარბა-
ჩინა მღელვარებისაგან დაღუპულ ხომა-
ლდინად.

მზღვარს თუშვა ეფრასით მხედვს
სიშველს, მაგრამ, მაინც ამხედვებს თავის
გამგებლობით გულის ტოლს; საიღუმ-
ლო ქნარის სიშთა აქედრს, რომელიც
სტარის და სწივს თავის უბედურებას.

ნავი დასტყურეს უბო-უგულოდ...
რამდენადაც ნავი სიკვდილს წინ წას-
რიალებს, იმდენჯერვე უფრო და უფრო
უკან აგდებენ ტალღები.

—ლარაბრის იმედი... —ამბობს გულ-
მალსკნელი ქალი.

—იმედი უკვდავია... —უპასუხებს მე-
ზღვარს... —აქ ახლოს კუნძული მეგუ-
ლებს „სამშვიდობა“ —თუ წოდებული. ნუ
გეშინია, ჩემო საუნჯე, აუცილებლად
მივალწევთ ნავთ-საყუდელს.

მზღვარს სისას არ იკვეთს...
—აჰა, შორს შეამჩნია ბურუსში გახე-
ვული შუტი.

სიცოცხლის ვარსკვლავი კვლავ აღმო-
ბრწყინდა ბელ სამწერლობზე.

—კანდელ... — შეგეცარა აღფრთო-
ვანებულმა მზღვარმა და გაათაყვებუ-
ლი ძალით მოუხვია ნიშნით. წასარილა
ნავი ახალის იმედებით აღტყურებოდა.

უკვე ახლა მხედვით...
ნავთ-საღვრის კანდელი ნათლათა
სინას.

—გაუშარჯოს სიცოცხლეს!... —კვლავ
შეგეცარა მზღვარს... —გამხედვით, ჩემო
კარგო, ამ დროს ცრემლთფრქვევა სუ-
ლით მდებარეა წესით. ჩვენ ხომ გვი-
ყვარს შერთი-ერთი?.. ჰო და სიყვარუ-
ლი სიცოცხლეს გვიკარანებს, მაშ წინ,
ალტქმის კეცქმისკენ!...

ქალს არ ესმის სატყფოს სიტყვები.
ის თრთის...
სულ-განბნული ზის და შერისგან გა-
ფრთხილდნ მარა ებღუებება საქს.

—კამ დაიგრეწინა... ელვამ გააო ღრუ-
ბელთა ზღუდე და ცეცხლის ისრები
შესთავაძა ქალის თვალს...
—აჰ! — შეგეცარა ქალმა და აერეო-
ლა. თვალზე ხელი გადასცა, თითქოს
მილიდან გამოერეკო. ქალმა შეამჩნია
სანად-სადგურო კანდელი და სიხარუ-
ლი აღიბუღა მის სახეზე.

—ოჰ, რა ტბილი ხარ სიცოცხლეს...
—შეშალდა მან და ხელები სინათლე-
საკენ გაიშვირა, თითქოს შევლასა
სთხოვს.

იგი უკვე ოცნებობს მომავალ ბედნი-
ერებაზე.

ქალი სიხარულისაგან ეხვევა საყვარელ
კაცს და კონიო აფიგრვინებს თავის
სიყვარულს.

მზღვარს არა სცალიან საპასუხოდ;
ის სულ წინ მიიწევს...

—აჰ, სულ რამდენიმე ნაბიჯზე-ღაა ნა-
პირი.

—მივივლით?..

ბების მოწყობას. ეს კრებმა მიაწერა
სოფლის საკრედილო დაწესებულებას,
რათა ფულის სარგებლით შეიძინონ ზე-
მოსხმებული წამლები და იარაღები.
ხოლო როგორც ყოველ, აგრეთვე მოხ-
მარება ამ იარაღებისა უნდა სწარმოებ-
დეს გამოცდილ ინსტრუქტორ აგრონო-
მების ხელმძღვანელობით. სტუდის წინა-
აღმდეგ საბრძოლველათ ბ. ბერგაშვილი
შეპირდა, მომავალ მაისისთვის, საც-
დელი მაშალბის მოტანას. რომ უკეთ-
ესად მოემზადეს ღვინის დაყენების და გა-
კიდის საქმე, კრებამ სასურველათ სტრა-
მოაწყონ მომავალში ღვინის შესანახი
სარდაფები.

უკანასკნელი კითხვა შეგებოდა,
საკრედილო დაწესებულებების განვითარ-
ების მეფენახების და მეღვინეობის
საქმეში. წარმომადგენლებმა ერთი-
ნათი აღნიშნეს: თუცა ჩვენთვის სასურ-
ველია და ღვინე აუცილებლად საჭირო-
ებას შეადგენს საერთო დაწესებულება,
მაგრამ რადგან ეს უკანასკნელი ფინ უფ-
ის როდის გვედინოს, ამიტომ ისევ
ვიშუამდგომლობთ მთავრობის წინაშე,
რომ სამინისტროში არსებულ მეღვი-
რატიულ ფონდთან საკრედილო დაწეს-
ებულებებს მიეცეს გრძელ ვადიანი სე-
სხი უსარგებლოთ, ან ცოტა სარგებლოთ.
ეს ფული ცოტა მოგვითვს საკრედილო
დაწესებულებებთან უმეტეს ნაწილათ
გაიცეს ნაშენი ვაზის გასაშენებლად და
ამანართ ხალხს საშუალება მიეცეს გა-
აუზოგბესოს მეფენახობის საქმეში. ყო-
ველივე კრების გარდაწყვეტილება ოპში
იქმნა შეწყინილი. დასასრულ ხან-
გრძლივი კამათი გამოიწვია იმან, თუ სად
და რომელ ადგილზედ აშენდეს სამეურ-
ნეო საწავლებელი: მამასენი ორათ
გაიყვან, რაქველები ეწვეოდნ ზეით, შეა-
გულ რაქისკენ; ღვინეულები კი — თავი-
საქენ.

ბოლოს კამათი გათავდა იმით, რომ
არჩეულ იქმნა კომისია ექვსი კაცისაგან,
რომელთაც დაეცა: აბრამის რაქა-
ლენუხისათვის, საშუალო ადგილი, სკო-
ლის ასაშენებლად, და თანაც გამოანახო
მოსახლენი და ხალხისათვის ხელ მისა-
წვდომი ადგილები, ამოიკეთეს საჩქო-
ვლების მოსაშენებლად. იმედი უნდა
ვიკითხოთ, კომისია კეთილ სინდისიერათ
იმოქმედებს და არჩეულ სკოლის ასაშე-
ნებლად ისეთ ცენტრს და ორთავს მა-
რისთვის დასახლის ადგილს, როგო-
რც კრებოდა.

ვისურვით რომ კრების გარდაწყვე-
ტილებს ნაყოფი მოეტანოს, და
გეოგრაფიულ მდებარეობით მიეწყებუ-
ლი რაქალენუხიკი ჩაშლილყო კულ-
ტურულ ფერხულში.

იოლა მ-ე.

დაიწერა

ბ. შალვა ამირჯანიძისადმი.

ბ. შალვა! თურნალ „ნილოსს“ ამ წლის
1 დეკემბრის ნომერში (№ 39) და-
სტამბულია რ. ვაშაშვილის შენიშვნა
„ვინმე კალმისაჲს“, რომელიც შეუ-
რაცყუეს ჩემს პიროვნებას.

სხვებულ ჟურნალის რედაქტორს ბ.
რევაზ ვაშაშვილს მე ვერ მოგვითხვა პა-
სუხს, რადგან იგი ბევრს და მეც მთ
შორის პასუხის გეგმს გარეშე მიგვანია.

მოგმართათ თქვენ როგორც ჟურნალ
„ნილოსს“ ერთ-ერთს ხელმძღვანელს,
გსურთ თუ არა იყოსოთ პასუხისმგებ-
ლობა ამ წერილის გამო?

თუ კისრულობთ, მაშინ შემტყობი-
ნით რომელიმე გაზეთის საშუალებით,
რომ გადაცეთ ამანაგებს განსახილვე-
ლად საკითხი, თუ წინაშედ საკადრისი
და შესწავლადგებოდა ბეჭდვითი სიტყვის
ლოგოსისათვის ამისთანა კოლონი და
აშისთანა ფანდებით გამკლავება მოპირ-
დაპირისაჲს?

გვლი თქვენს პასუხს.

გრიგოლ დიასამიძე.

ჩვენი ხელოსნები და მათი ჭირ-ვარაძი.

„თეფი“-ს 148 ნომერში მოვითავსეთ
ერთი წერილი, სადაც, სხვათა შორის,
ნათქვამი იყო ორიოდე სიტყვა ჩვენი
სახელმწიფო სამმართველოს შესახებ. ამ

შეზიანებულ წერილის უმთავრეს საგ-
ნად ორი გარემოება გვეჩვენა დასასტუ-
რებელი ის, რომ ხელოსნობა თბილის-
ში უნებურად მდგომარეობაშია ამ ქა-
ნებ, და მეორე ის, რომ იმისი საქმე-
ები მეტად საჭიროებს ჩვენი ინტელი-
გენციის ყურადღებას და მის დახმარე-
ბას.

აქც დღეს სწორად ამ ორ გარემოე-
ბაზე გვსურს ლაპარაკი...
წინა წერილში მოგახსენეთ, რომ
ხელოსნებს აქვთ მეთუ მშენებრი საღ-
ვამი დაქირავებული, სადაც ერთი ოთ-

